

Amit elvettek és amit meghagytak

CSONKA-MAGYARORSZAG NYOMORUSAGA

BUDAPEST, március.

Mindnyájunknak fáj, mindnyájunkat sorvaszt ez a mindannyiunk sebe, amelyet Magyarország ezerszázados fájába vágta gonosz sugalmazóktól vezetett botor kezek. De csak igen kevesen vannak ténylegesen tisztában azzal, mekkora is a szerencsétlenség számokban kifejezve, ami a nagy gyász — a trianoni „béke”-vel — érte a magyarságot. Már pedig a műveltség legelőkelőbb követelménye, hogy mindenki tudja, milyen volt ez a föld, amelyet apáink hagytak ránk, s milyen most az, amelyet ellenségeink hagytak meg számunkra, hogy itt tengődjünk, csaknem reménytelenül és jövőnk iránti kétségbeeséssel. De tudni kell az adatokat azért is, hogy ha akár barátokkal, akár ellenségekkel beszélünk, a számok erejével bizonyíthassuk azt a szörnyűséget igazságtalanságot, amely a nemzetből, mint egyetlen emberből váltja ki állandóan a tiltakozást: NEM, NEM, SOHA! Ebbe beletörödni, ebbe belenyugodni nem lehet: soha!

Hiszen a mi hazánk, Nagy-Magyarország, 282,870 négyzetkilométer, míg a trianoni „béke” Magyarországára csak 92,607 négyzetkilométer. Kétharmadát elvették, s csak egy harmadát hagyták meg. A mi hazánk, Nagy-Magyarországnak 18,264, 533 lakosa volt, Trianon Magyarországán pedig 7,599,246 ember él. Vagyis elvették a terület 67,3, a lakosság 58,4%-át. Idegen uralom alá jutott 3,227,000 magyar ember.

Szántóföldünkben elvettek	12,721.00 holdat,
meghagytak	9,583.000 "
szőlőkben elvettek	170.000 "
meghagytak	376.000 "
erdőkben elvettek	10,808.000 "
meghagytak	1,834.000 "

A megmaradt szőlőterület 200.00 hold gyenge minőségű, kivételre alig alkalmas bort ad, míg a világhírű magyar borok, a Hegyalja északi része, a ménes-magyarádi és marosmenti, sörnyörényi szőlők, idegenre jutottak.

Amit az erdeinkkel tettek, egyenesen szörnyűség! Erdeink 14,5%-át hagyták meg, s régi, virágzó fakivitelünk, legértékesebb, kitermelésre kész erdőállományunk másoké lett. Mi meg, ha most épület- és tűzfára van szükségünk, vehetjük idegenektől a saját régi erdeink fáit. Mert pl. fenyőerdőnk alig maradt valami. (3%-a a régieknek!)

Búzaterületünk volt	5,752,003 hold
ebből elvettek	3,122,000 holdat.

— Olyas-olyas. Most még nem nyilatkozhatok. Úgy még nem perfekt.

Azt el lehet képzelni, hogy most másként lépegetett fel pán Oktavecz a járásbírósg lépcsőin. Most nem nézett szorongó rettegéssel a fát vágó rabokra, sőt atyai részvételt tekintett rájuk. Neki lehetett, neki tellet mlből, hiszen ő volt a szlav nemzeti ügy vértanúja, a jövő embere, a nagy férfiú, ő maga, a pán Oktavecz.

A járásbírósg ajtaján se kopogott, hanem csak úgy könnyedén odakoppintott kampós botjával és máris benyitott.

— Maucta — kiállította kordális hangszllyal Ruzicska járásbíró felé.

De csodák csodájára a járásbíró nem állt fel és nem jött tárt karokkal feléje: „Dobre rano pane Oktavecz” Sőt mogorva pillantással reá förmedt.

— No, mi az Oktavecz?

— Hogy mi az? — lázadt fel pán Oktavecz e tiszteletlen hangra. — Hiszen kegyed meghívta engemet!

A bíró rácsapott az asztalra.

— Először is nem kegyed, hanem a csehszlóvak járásbírósg.

Másodszor nem meghívta, hanem beidéztem. Harmadszor nem mára, hanem holnapra. De ha már itt van, hát elintézzhetjük most is.

— Hát persze elintézzhetünk, — hűledezett pán Oktavecz, aki el sem tudta képzelni, mi elintéznivalója lehet neki itten.

A bíró előkereste az aktát.

— A csehszlóvak kormány 77 számú határozatával elrendelte, hogy mindazon ítéletek, melyek a volt magyar bíróságok által jogerősen meghozottak és végrehajtásukban felfüggesztve lettek, végrehajtandók. Ennek foly-

tán kihirdetem, hogy a volt selmeci bír. járásbírósg jogerős végzésével felségstértés büntette és becsületsértés vétsége címén Oktavecz Alajos hodrusbányai lakos ellen kiszabott fogház- és pénzbüntetés felfüggesztése hatályát veszti s iratokat az ítélet foganatosítása céljából az állam ügyészséghez átteszem.

— Tiltakozok, — vörösödött ki pán Oktavecz.

— E végzés ellen fellebbezésnek helye nincsen, — fejezte be a bíró.

Pán Oktavecz mind a két kezét a szíve fölé szorította.

— Engem, szlav nemzeti ügy martírját akarják becsukni?

— Kormányhatározat.

Pán Oktavecczal forogni kezdett a világ. S amint elborult tekintetét végigjártatta a tárgyakon, pillantása a fekete kereszt-re esett. És eszébe jutott, hogy ez előtt a feszület előtt fogadta meg, hogy hű fia lesz a magyar államnak, mindnyájunk édesanyjának. „Bocsáss meg Krisztuska, bocsáss meg nekem” — sustogott magában.

A bíró összerakta az aktákat.

— A továbbiakra az ügyészségtől kap majd utasítást.

— Köszönök bíró ur, — mondta pán Oktavecz halkán, a fejével helyeslően bólongatva hozzá — köszönök szépen bíró ur.

— És másnap az iskolában, amikor fölment a pódiumra, a fekete táblára fölfeszítette Magyarország térképét. Aztán kezébe vette mogorófa pálcáját és remegett a hangja, amint mutogatni kezdett vele.

— Gyerekek, nézzétek ez Magyarország. Innen Karpatoktól Adriáig terjed. Jól megjegyezzétek, Karpatoktól Adriáig.

Ez azt jelenti, hogy amíg Trianon előtt évi 41 millió q búzánk volt, a „béke” után csak 20 millió q termett.

Volt 42,118,000 q kukoricánk, maradt 15 millió mázsa. Hiszen a kukorica 4 és egynegyed millió holdat foglalt le, de ebből csak 1 1/2 millió holdat hagytak meg nekünk.

Burgonyával bevettett területünk 1 milliónál több hold volt, megmaradt 423,000 hold. Tehát a felénél többet vettek el a szegény ember táplálékából.

Nem jártunk semmivel sem jobban bányatermékeinkkel sem. A bányászat Magyarország lakosságának csak kis hányadát foglalkoztatta. 210,409 főnyi bányászunkból 87,638-at hagytak meg magyar uralom alatt Trianon.

Bányatermékeink közül teljesen elvesztettük a nélkülözhetetlen sót, amelyből a háboru előtt évi 2 és félmillió mázsát bányásztunk. Mivel pedig a sószükségletünk évi 1 millió 17 ezer mázsa, ennyit kell külföldről behoznunk drága pénzen.

Tiszta aranytermelésünk évenként 3500 kg., ezüsttermelésünk 12,000 kg. volt. Az utolsó grammig elvette ezt Trianon.

A rézércnek évi 105 mázsányi termelését szintén elvesztettük. Elvesztettük évi 1330 mázsát adó horganyérc- és 114,000 mázsát termelő antimónérctelepeinket. Elvesztettük kén-, kováld-, és mangánérctelepeinket is teljesen.

Vasérctermelésünk volt Nagy-Magyarországon évi 20,5 millió mázsa, ma nem tudunk 2 milliót elérni borsodmegyei bányáink révén.

Másik legfontosabb bányászati termékünk a szén volt. Ebből is igen jelentékeny behozatalra szorulunk, hiszen csak a petrosényi feketeszenbánya elvesztésével évi 2 millió mázsa feketeszenával és 19 millió mázsa barnaszenával termelünk kevesebbet.

Iparunk is alaposan sínyli Trianont. Nemcsak azzal, hogy nagy piacot veszített el, de elvesztettük ipartelepeink jelentős részét is. A „béke”-kötés előtt volt 4241 gyártelepünk, amiből a trianoni bölcsék 2075-öt hagytak meg nekünk. Különösen jelentékeny veszteség érte malomiparunkat, cukorgyártásunkat, szesziparunkat és sörgyártásunkat. Igen sokat szenvedett a vas és fémipar és fonó- és szövőipar is, a papírpar helyzetét pedig vizsgálatlan lett. Nagy papírgyárainkat elvették, a megfelelő erdőségekből hiányunk pedig lehetetlenné tesz ezen a téren minden komoly próbálkozást.

Végtelen elszomorító képet mutat a kereskedelem és ezzel kapcsolatban vasutaink helyzete is. Csak kevéssel a 20,000 kilométeren alul a magyar sínhálózat hossza. Amit ebből meghagytak, alig haladja meg a 8000 kilométert! Volt:

4,949 mozdonyunk, ebből maradt	1,549 db.
8,718 személykocsink, ebből maradt	2,284 "
105,827 teherkocsink, ebből maradt	18,010 "

Volt 4324 postahivatalunk, amiből miénk maradt 1849, s a 4972 táviróhivatalból elvettek 2857-et! De amit meghagytak is, a megszállás alatt a „győztesek” úgy kifosztották, hogy ezek csak fokozatosan kezdhették meg működésüket.

Végezetül pedig volt 16,929 elemi iskolánk. Ebből megmaradt 6435. Volt 532 pérgári iskolánk, maradt 240. Volt 221 középiskolánk, maradt 104. A kolozsvári, a pozsonyi egyetem gazdag felszerelése most mind idegen kultúrát szolgál, s ezt szolgálják az elvett területek pompás iskolái, könyvtárai és múzeumai is.

Igy állunk, kifosztva, kirabolva, szegénynévé téve. A reményen kívül alig van egyébünk, erőnk pedig csak igazunk és műveltségünk lehet, ez a két igazi érték, amelyet sem Trianon, sem a szomszédok kapzsúsága el nem vehet.

Törvény március 15-éről

1927. ÉVI XXXI. TÖRVÉNYCIKK
március tizenötödikének nemzeti ünnepé nyilvánításáról.

Emlékeztül adom ezennel mindenki- nek, akit illet, hogy Magyarország országgyűlésének képviselőháza és felső háza közös egyetértéssel a következő törvénycíkket alkotta:

A magyar nemzet balsorsában, súlyos megpróbáltatással közepette hálás kegyelettel emlékezik meg az 1848. esztendő március tizenötödikéről. Ez az ezereszeretűnkben e napon tetek hitvallást a nemzet dicső fiai az alkotmányos szabadság és jogegyenlőség fenkölt eszméi mellett és szent lelkesedésükkel áthatva az egész nemzetet, az ezeréves hazánknak az új idők eszellemben való fejlődéséhez irányt jelöltek.

Élvezetes étkezés a bójtben

Kellemes új íz vár önre, ha a kiváló és tápláló ételket készít az

Excelsior Egg Noodles

Friss tojással készítve 8-oz sulyban művészlég csomagolva.

Ne fogadjon el hamisítványokat, de követeljen a kereskedőtől „EXCELSIOR”-t.

Excelsior Macaroni Products

St. BONIFACE, Man.

E nap szellemben valósult meg azok a korszakot jelentő törvényhozási alkotások, amelyek az alkotmányos jogokat a nemzet minden osztályára kiterjesztették.

Abból a célból, hogy a nemzet e nap dicső hagyományából merítsen

hitet, erőt és reményt egy jobb kor bekövetkezéséhez:

A törvényhozás — a nemzet kedvettől fogva önként megnyilvánult közérületét követve.

1. §. március hó tizenötödik napját nemzeti ünnepé nyilvánítja.

2. §. Ez a törvény kihirdetése napján lép életbe és életbelépésével az 1898: V. t.-c.-nek április hó 11-ikét nemzeti ünnepé nyilvánító rendelkezése hatályát veszti.

E törvényt a minisztérium hajtja végre.

E törvénycíkk kihirdetését szennel elrendelem, e törvénycíkket, mint a nemzet akaratát, mind magam megtartom, mind másokkal is megtartatom.

Kelt Budapesten, ezerkilencszázhuszonehatedik évi december hó huszadik napján.

HORTHY MIKLÓS a. k.
Magyarország kormányzója.

Gróf BETHLEN ISTVÁN a. k.
m. kir. miniszterelnök.

A magyar miniszterelnök Olaszország mellett és a kisantant ellen

BUDAPEST, márc. 12. — Debrecen városában kettős politikai demonstráció játszódott le. Az egyik Olaszország mellett, a másik a kisantant elleni megnyilatkozást jelentett. Mindkét demonstráció abban a beszédben foglaltatott, amelyet Bethlen István gróf miniszterelnök adott beszámológyanant választópolgárai előtt. Ez a beszéd felölelte az összes politikai problémákat, amelyek Magyarországot érdeklik és keményen leszögezte a magyar kormány állásfoglalását minden kérdésben.

— A magyar—olasz barátsági szerződés felbontathatlan köteleket teremtett a két ország között. — jelentette ki Bethlen miniszterelnök beszéde elején.

— A kisantant, mint ilyen, nem garanciája a békének. — folytatta — mert azok az országok, amelyekből áll, még nincsenek teljesen stabilizálva. A fennálló szerződések sem szolgáltatnak garanciát, mert sok köz-

lök igazságtalan. A magyar — olasz szerződés megkötése előtt Jugoszláviával folytak ilyen tárgyalások, de ezek a kis-antant szervezőinek természeté miatt meghiúsultak.

— A békét egy olyan gazdasági egység sem garantálhatja, mint a dunai konföderáció.

— Magyarország jó viszonyban akar lenni szomszédjaival, ez a viszony azonban mindaddig lehetetlen, amíg a szomszédok magyar földön vannak. Magyarország hajlandó béke- és baráti szerződéseket kötni, de nem hajlandó részesévé válni egy olyan szerződésnek, amelyk megerősíti a mai igazatlan határokat.

— A szentgotthárdi géppuskák elpusztítása teljesen törvényes cselekedet volt. Azok az országok, amelyek vizsgálatot követelnek, arról az ügyvezetéstől szolgálnak tanubizonyosságot, hogy újra ántantközi katonai ellenőrzést teremtsenek Magyarországra felett.

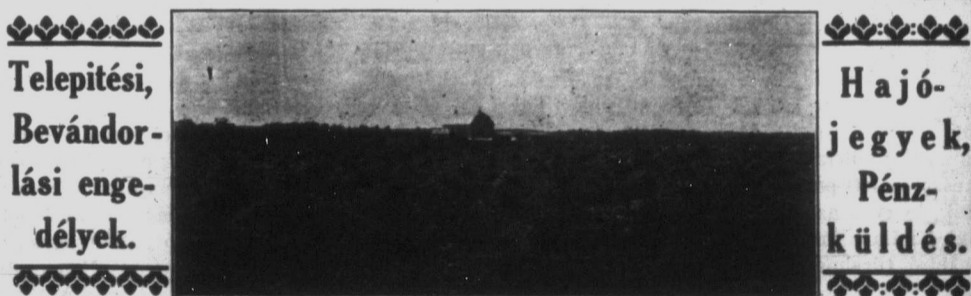
hogy hiába szaladnak mindenféle ürügyekkel a népliga elé, ez már öket ugysem tudja többet összekalapálni. Tanczos rámutatott arra, hogy a kis antant államai között a viszony mennyire meglaszult.

TITULESCU ÉS TANCZOS VITAJA.
Chamberlain, Briand és a román külügyminiszter is tett fel különböző kérdéseket, amelyekre Magyarország megbízottja megiehetős éles hangon válaszolt. Tanczos különben válaszában sem Briandot, sem Chamberlaint nem kímélte.

A liga egyelőre ahoz folyamodott, amilhez minden ilyen kínos és kellemtelen dologban folyamodni szokot — vizsgáló bizottság küldött ki. Ha a vizsgáló bizottság, amely át fogja a Tanczos féle adatokat tanulmányozni, szombat előtt nem tud jelentést tenni, akkor az ügy ismét csak egy

TANCZOS TÁBORNOK A KISANTANT ELLEN.

A tábornok, a liga nagy gyűlés terének asztala előtt állva, farkasszemmet nézett a kisantant képviselőivel és határozott hangon kijelentette,

„PANNONIA“

WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

Főiroda: WINNIPEG, Man. 296½ Main St.

Telepítés, bevándorlási engedélyek, hajójegyek, pénzküldés.

Társaságunknál kizárólagos eladásra elő vannak jegyezve élő és holt leltárral bíró, vagy csak épületekkel rendelkező, művelés alatt álló farmok, úgy Manitobában, mint Saskatchewanban, alkalmas vidéken és a lehető legelőnyösebb feltételek mellett.

Pénzküldés teljes jótállás mellett, AMERIKAI DOLLÁROKBAN, óhazai pénzben. SÜRGŐNYILEG, vagy postán. Az eredeti nyugtát visszaküldjük a feladónak. A legalacsonyabb árat számítjuk, pénzét közvetlenül, megbízhatóan és leggyorsabban jutjuk a rendeltetési helyére.

Családja — rokoni — ismerősei BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEIT megszerezük. Ügyét nyugodtan reánk bízhatja. Hajójegyet vegye nálunk.

Fiókirodáink Saskatchewanban és Albertában élő honfitársaink rendelkezésére állnak. Teljes bizalommal fordulhatnak személyesen vagy levélben fiókirodáinkhoz, melynek címei:

REGINA, SASK., 1767 Rose Street.

SASKATOON, SASK., BOX: 1630.

Főiroda: WINNIPEG, MAN. 296½ Main Street.